

Borgholms
kommun

Likabehandlingsplan och plan diskriminering och kränkande behandling

Gärdslösa förskola 2025/2026

Innehållsförteckning

1	Syfte	3
2	Ombud och ombudsmän.....	3
3	Ett levande dokument att använda i verksamheten	4
4	Främjande arbete.....	4
5	Förebyggande arbete.....	4
6	Kartläggning.....	4
7	Anmäla, utreda och vidta åtgärder	4
8	Ansvarsfördelning och förankring.....	5
9	Akuta insatser och åtgärder	5
9.1	Rutin för hur vi agerar om allvarliga situationer uppstår	5
10	Utvärdering och uppföljning	6
11	Delaktighet och inflytande	6
12	Blanketter.....	6
13	Referenser	6
14	Rektorn har ordet.....	6
15	Definitioner.....	7
15.1	Kränkande behandling	7
15.2	Diskriminering	7
15.3	Trakasserier	7
15.4	Mobbning	7
15.5	Repressalier.....	7
16	Utvärdering av föregående år	8
16.1	Mål 2024/2025	8
16.2	Resultat och måluppfyllelse 2024/2025	8
17	Nulägesanalys	8
18	Planerat mål för 2025/2026.....	9
18.1	Åtgärder för året.....	9

1 Syfte

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Det är i lagen förbjudet att diskriminera någon på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder. Alla barn har samma rättigheter och ska kunna vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling eller trakasserier. Detta regleras bland annat genom Diskrimineringslagen och Skollagen samt i Barnkonventionen.

Alla förskolor ska därför varje år upprätta en likabehandlingsplan samt en årlig plan mot kränkande behandling. Dessa planer kan med fördel sammanföras till en plan så länge innehållet uppfyller båda lagarnas krav. Planen ska beskriva hur förskolan förebygger, upptäcker och motverkar diskriminering och kränkande behandling samt innehålla rutiner för att utreda och åtgärda kränkande behandling. Planen ska användas som ett verktyg i den dagliga verksamheten.

2 Ombud och ombudsmän

- Barn- och elevombudet (BEO) är en del av Skolinspektionen och tar tillvara barns och elevers rättigheter. BEO utreder anmälningar om kränkande behandling.
- Diskrimineringsombudsmannen (DO) arbetar mot diskriminering utifrån gällande diskrimineringsgrunder. DO utreder anmälningar om diskriminering.

3 Ett levande dokument att använda i verksamheten

Likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling ska vara ett levande verktyg i det dagliga arbetet. Genom denna plan vill vi berätta hur vi arbetar för att förebygga och åtgärda diskriminering och kränkande handlingar samt hur vi arbetar för att främja en trygg förskola för alla barn.

4 Främjande arbete

En viktig uppgift för oss är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande. På vår förskola arbetar vi med ett fortgående värdegrundsarbete. Det är även viktigt att de olika diskrimineringsgrunderna lyfts fram och reflekteras.

Vid varje utvecklingssamtal samtalar vi om trivsel, trygghet och delaktighet tillsammans med vårdnadshavare. Vi följer varje barns utveckling och lärande för att upptäcka barnens behov. Vi gör insatser och sätter in åtgärder utifrån det enskilda barnets behov. Vi har kontinuerlig kontakt med vårdnadshavare. Vi observerar barnen i inne- och utemiljön för att säkerställa att vi har bra miljöer. Vi dokumenterar vad som händer i barngrupperna.

5 Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att undanröja hinder som kan uppstå i förskolans vardag. På vår förskola arbetar vi med drama/lek och pedagogiska aktiviteter samt diskussioner som ett led i att hjälpa barnen att lära sig hantera konflikter. Varje år genomförs en enkät om trygghet. En sammanställning av enkäten används som underlag vid den årliga revideringen.

På arbetsplatsträffarna reflekterar vi tillsammans över de observationer som genomförts i verksamheten.

6 Kartläggning

Vi kartlägger nuläget på förskolan för att ta reda på vad vi behöver göra för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och för att främja barns lika rättigheter och möjligheter. Kartläggningen ska leda till att verksamheten upptäcker varför och i vilka sammanhang kränkningar uppstår eller kan uppstå samt hur de tar sig uttryck, så att man kan sätta in relevanta insatser.

Kartläggningen på vår förskola utgörs av observationer av barngruppen samt samtal med personal, vårdnadshavare och barn. Genom dessa skapar vi oss en bra bild av barngruppernas aktuella behov och utvecklingsområden. Den enkät som årligen genomförs bland vårdnadshavarna används som en del av kartläggningen.

7 Anmäla, utreda och vidta åtgärder

Om personal på förskolan får kännedom om att ett barn blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling är personalen skyldig att informera rektor som i sin tur anmäler

händelsen till huvudmannen. Rektor ser till så att personalen skyndsamt informerar vårdnadshavare om händelsen. Huvudmannen är sedan skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring uppgivna kränkningar. Detta innebär att förskolans personal ska ta varje uppgift om kränkande behandling på allvar och på delegation av huvudmannen utreda vad som hänt. Om utredningen visar att kränkning skett ska förskolan vidta de åtgärder som krävs så att kränkningarna upphör. Åtgärderna ska följas upp och utvärderas för att säkerställa att kränkningarna upphört.

8 Ansvarsfördelning och förankring

Ansvarig för att upprätta den nya planen är rektor tillsammans med personalen på förskolan som skapar förutsättningar för att göra barnen delaktiga i arbetet. Rektorn har ett övergripande ansvar för enhetens likabehandling av alla barn och personal samt att skapa förutsättningar för ett gott arbetsklimat. Alla anställda på enheten jobbar för att likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling följs och förankras hos barn, personal och vårdnadshavare i verksamheten. All personal jobbar med att komma med konstruktiv kritik och i yttersta fall genom aktivt handlande ingripa mot sådant som strider mot den människo- och kunskapssyn som förskolans etik vilar på.

All personal ingriper om någon kollega uppträder kränkande mot ett barn eller motverkar ett barns rättigheter. Rektor tar ansvar för utredning, då enligt punkterna under rubriken "Rutin för hur vi agerar om allvarliga situationer uppstår".

9 Akuta insatser och åtgärder

9.1 Rutin för hur vi agerar om allvarliga situationer uppstår

- Rektorn informeras av berörd personal. Anmälan görs via en digital blankett som går till huvudman.
- Samtal med den eller de berörda påbörjas. Målet är att snabbt få stopp på trakasserierna. Uppföljande samtal sker. Arbetslagsledare ansvarar för samtalen.
- På delegation av huvudmannen ska förskolan skyndsamt utreda händelsen och vidta åtgärder. Utredningens omfattning beror på omständigheterna i det enskilda fallet.
- Rektor ser till att vårdnadshavarna till de barn som är inblandade informeras av berörd personal.
- Händelserna dokumenteras skriftligt av berörd personal.
- Vid behov sammankallar rektor personal och berörda vårdnadshavare till möte.
- Rektor ansvarar för att följa upp de insatta åtgärderna. I samspråk med vårdnadshavarna observerar all personal att trakasserierna upphört, om så är fallet avskrivs ärendet. Fortsätter kränkningarna tar berörd personal kontakt med elevhälsoteamet för vidare åtgärder.
- Vid behov anmäls ärendet till socialtjänsten av rektor.

10 Utvärdering och uppföljning

Planerna utvärderas och revideras en gång per år samt vid behov i syfte att förbättra och utveckla verksamhetens arbete kring likabehandling samt för att följa den aktuella barngruppens sammansättning och behov. Uppföljning av arbetet sker kontinuerligt.

11 Delaktighet och inflytande

Personal, barn och vårdnadshavare ska informeras om och ges möjlighet att påverka likabehandlingsplanen och den årliga planen mot kränkande behandling. Det är av stor betydelse att arbetet förankras bland anställda, barn och vårdnadshavare. Informationen till vårdnadshavarna ges på föräldramöten samt vid utvecklingssamtal. Likabehandlingsplanen och den årliga planen mot kränkande behandling finns även tillgänglig på förskolan och på Borgholms kommuns hemsida.

12 Blanketter

- Anmälan om kränkande behandling (digitalt i Draftit)
- Utredning och åtgärder i samband med trakasserier och kränkande behandling

13 Referenser

Skollagen (2010:800). Diskrimineringslagen (2008:567). Skolverkets Allmänna råd - Arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Läroplan för förskolan, Lpfö 18 reviderad 2025.

14 Rektorn har ordet

Vår förskola ska vara en rolig, lärorik och stimulerande plats att utvecklas i samt erbjuda en trygg omsorg för alla barn. På vår förskola ska alla känna att man är respekterad för den man är och vi försöker hitta det unika i varje barn. Verksamheten ska genomföras så att undervisningen främjar alla barns utveckling och lärande. Som rektor har jag ett övergripande ansvar för enhetens likabehandling av barn och personal, samt för att skapa förutsättningar för ett gott arbetsklimat. För att uppnå detta deltar jag aktivt i förskolans trygghetsarbete och arbetar för att motverka diskriminering, kränkningar och trakasserier samt stöttar personalen i det dagliga främjande och förebyggande arbetet.

Vi utbildar oss tillsammans, vi omarbetar vår likabehandlingsplan varje år och jag får kontinuerlig redovisning av trygghetsarbetet.

Min vision är att alla barn ska trivas och få förutsättningar att lyckas i förskolan. Tillsammans åstadkommer vi förändring!

Helena Stegert, rektor

Gärdslösa förskola.

15 Definitioner

15.1 Kränkande behandling

Gemensamt för alla kränkande handlingar är att någon kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan äga rum såväl mellan barn, personal och barn, barn och personal samt mellan personal.

Kränkningar kan vara:

- fysiska i form av knuffar, slag, förstörda kläder och saker
- verbala i form av hot, elaka ord, spridning av rykte
- psykiska i form av utfrysning, miner, suckar, fniss och skratt
- text och bild i form av klotter, obehagliga mejl, sms och lappar
- uppträdande som kränker barnets värdighet vid upprepade tillfälle

15.2 Diskriminering

Diskriminering innebär att ett barn missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna nedan:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder
- könsöverskridande identitet eller uttryck.

I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

15.3 Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

15.4 Mobbning

Mobbning skiljer sig från annan kränkande behandling genom att den förutsätter att den som utsätts kränks vid upprepade tillfällen och under en viss tid. Dessutom råder en obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning.

15.5 Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet/eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när ett barn, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

16 Utvärdering av föregående år

16.1 Mål 2024/2025

- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande (Lpfö, 2018).
- Barnen ska kunna visa på varma handlingar mot varandra och dessa ska uppmärksammas och förstärkas av pedagogerna.

16.2 Resultat och måluppfyllelse 2024/2025

Målen har varit ett pågående arbete som vi dagligen arbetat med. Att göra "varmisar" och benämna trevliga handlingar är en del av vår verksamhet ramar. Oavsett ålder på barnen så förespråkar vi önskvärda normer och värden i det dagliga arbetet på förskolan. När barnen gör eller säger fina saker till varandra så uppmärksammar vi detta och berättar varför det var en fin handling. Likaså förklarar vi för barnen varför ett mindre önskvärt beteende ger negativa konsekvenser. På så vis kan barnen förstå olika handlingar vilka vi benämner "varmisar" och "kallisar". Barnen har fått många tillfällen tillsammans med oss vuxna där de har kunnat reflektera och uttrycka vad som är goda gärningar och hur man är en bra kompis. Vi har strävat efter att vara närvarande där barnen är både inomhus och utomhus. Personalen har sett till att ha en tydlig och öppen kommunikation med varandra och strävat efter att vara närvarande med barnen för att förebygga konflikter. Vi har uppmuntrat och stöttat barnen i att ge dem strategier för att själva kunna hjälpa varandra och lösa konflikter.

Vi har gett barnen möjlighet att visa hänsyn i samlingar och vardagssituationer då vi planerar rutinerna på förskolan utifrån hur de kan få vara självständiga och inkluderade istället för att kollidera i konflikter. Små grupper i hallen, placering vid borden, utvalda material från pedagogernas sida som påvisar olikheter är exempel på hur vi främjar hänsynstagande i vardagen på förskolan.

Vi har sett utveckling hos många barn i hur de visar empati mot varandra. De har visat att de förstår vad en snäll handling är, en så kallad varmis. De benämner ofta dessa och i flera situationer varje dag på förskolan. Likaså benämner de motsatsen som kallisar vilket också visar på en utökad förståelse för handlingars värde. Det vi ser är att barnen dock gärna hellre ser andras handlingar, både positiva och negativa, än att visa insikt i sina egna handlingar. Vi skulle behöva arbeta mer med att stärka det enskilda barnet i att bli medveten om hur de kan ta ansvar för det sociala klimatet. Föräldrarna behöver stärka sin insats som förebilder för barnen och samarbeta med förskolans värderingar kring empati för att vi ska skapa en enhetlig värderingsgrund för barnen utan alltför stora skillnader i normer för barnen. Vi har upplevt att barnens långa dagar på förskolan har skapat klyftor för barnen i hur de upplever regler för empati mot varandra och saker. Våra normer och regler skiljer sig på alltför stort sätt gentemot hemmets normer. Här vill vi bygga broar och samsyn.

17 Nulägesanalys

Vi ser vikten av att fortsätta värdegrundsarbetet/empati med fokus på ansvaret som den enskilde individen har för samvaron på förskolan. Vi har under observationer uppmärksammat att barnen behöver stärkas som ansvarstagande individer gentemot varandra på förskolan då deras fokus hellre ligger på kompisens handlingar än att se hur de själva kan påverka omgivningen. Vi ser att den enskilda individens effekter på människor och

miljö bör uppmärksammas tidigt. Här kan vi göra en insats i förskolan genom att ge barnen reflektion kring hur deras handlingar påverkar andra.

Barnen växer upp i ett samhälle där ett stort fokus ligger på individens rättigheter och förverkligande. På förskolan ser vi dock ett utökat behov av att solidariteten med andra i stället stärks i samma takt hos barnet. Vi vill därför främja ansvarstagande och att stärka kollektiva strukturer för att bidra till ett varmare samhälle.

18 Planerat mål för 2025/2026

- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande (Lpfö, reviderad 2025).
- Barnen ska kunna visa på varma handlingar mot varandra och dessa ska uppmärksammas och förstärkas av pedagogerna.
- Föräldrarna ska inkluderas i vårt värdegrundsarbete.

18.1 Åtgärder för året

Insatser för det främjande och förebyggande arbetet.

Vårt syfte och fokus är att vi vill göra barnen medvetna om solidaritet mot andra människor och ansvaret vi alla bär på för att skapa ett bra samhälle. Vi vill att barnen ska kunna visa på varma handlingar mot varandra samt solidaritet med saker och människor.

Genom att barnen får delaktighet och inflytande i vårt värdegrundsarbete skapar vi förutsättningar för en god gemenskap mellan dem. Barnen får reflektera och uttrycka vad som är goda gärningar och hur man är en bra kompis. Vi arbetar med "Varmisar" och "Kallisar" då vi benämner och diskuterar deras handlingar gentemot varandra. Vi bekräftar barnens egenskaper och olikheter i de vardagliga situationerna. Genom planerade aktiviteter tillsammans med barnen kan vi rikta fokus mot värdegrundsfrågor på ett tydligt sätt. Vi ser till att vara närvarande där barnen är. På så sätt kan vi förebygga att konflikter uppstår och prata med barnen direkt och ge dem verktyg. Personalen ser till att ha en tydlig och öppen kommunikation med varandra och med föräldrarna för att bygga samsyn kring värdegrundsfrågor.

Vi uppmuntrar och stöttar barnen och ger dem strategier för att själva hjälpa varandra. Vi uppmärksammar de små sakerna barnen gör och riktar fokus mot det positiva som kompisarna gör och lyfter vikten av att glädjas åt varandra. På så vis utvecklar barnen sina empatiska förmågor. Vi använder oss bland annat av kompisböckerna, bilder och lekar för att belysa olika dilemman inom värdegrundsarbetet. Personalen kommer utveckla ett fördjupat arbete kring solidaritet och viljan att hjälpa varandra för att åstadkomma ett gott klimat i verksamheten. Föräldrarna kommer att få större möjlighet att bidra till verksamhetens värdegrundsarbete. Arbetet kommer att ske systematiskt och följs upp i dokumentation samt kontinuerligt på arbetsplatsträffar.

Vision: På förskolan är man respekterad för den man är! Vi ser varje individ för vem den är, vi försöker hitta det unika i varje barn.

Rektor Helena Stegert med personal den 2025-08-12